

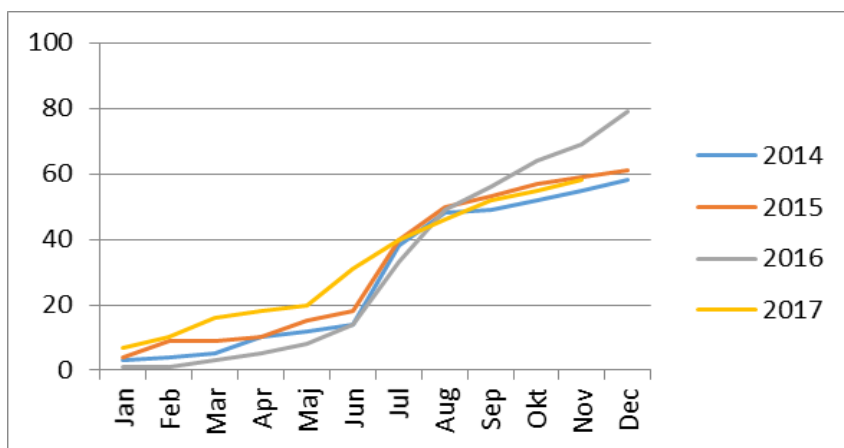
DATUM PÅ
NYHETSBRIVET
2017-12-12

I det här numret:

Campylobacter	1
Hepatit-C	1
Antibiotikaföreskrivning	2
Antibiotikaresistenta bakterier	3
Influensa	4
Följsamhetsmätningar	4
Smittspårning—kostnadsfrihet	5
Smittskydd/Hygienköterska	5
Docpoint	5

Utbrottet av Campylobacter är över

Antalet fall av Campylobacterorsakad diarré ligger sedan i somras åter på normala nivåer. Ökningen av Campylobacter orsakades av spridning via svenskt kycklingkött från ett av de större kycklingslakterierna. Utbrottet började på sensommaren 2016 och det rapporterades ca 4000 fler insjuknade än normalt i hela Sverige fram till sommaren 2017. På Gotland såg vi samma trend med början i augusti 2016 fram till juni 2017. Detta illustreras i diagrammet nedan.

Fall av Campylobacter på Gotland 2014 - nov 2017

Även om det inhemska utbrottet är över så måste man fortsatt räkna med att Campylobacter kan finnas i tarmen hos fåglar och det är alltid viktigt att hantera kycklingkött på rätt sätt i köket.

Bortglömda hepatit C-patienter

Hepatit C är en virusinfektion som sprids främst genom blodsmitta. Spontan utläkning sker hos en mindre andel av dem som smittas, kanske 30 %. Hos patienter med kronisk infektion finns en risk för ökande fibros i levern där slutstadiet är levercirros. Med etablerad levercirros finns en påtaglig risk att utveckla levercancer.

Sedan några år finns effektiv behandling mot hepatit C som ger utläkning av infektionen till närmare 100 %. Behandlingen med tabletter pågår vanligen 12 veckor, den är ganska dyr men kostnaden har sjunkit senaste tiden. WHO har ett mål att eliminera virushepatiter till år 2030. Med syfte att nå målet har Folkhälsomyndigheten och landets smittskyddsenheter börjat leta upp bortglömda patienter som har en kronisk hepatit C-infektion. Flera landsting har hunnit långt i detta arbete men på Gotland har vi just börjat med letandet. Sedan mitten av 1990-talet har vi kollat alla som är anmälda till smittskyddet p g a hepatit C. Av dem finns nu drygt 250 personer på Gotland. Nu återstår att ta reda på hur många av dem som läkt ut efter behandling och hur många som har en fast vårdkontakt.

De som blir kvar kommer vi att kontakta så att de får möjlighet att lämna prov för att se om infektionen finns kvar och om det finns anledning att behandla infektionen.

Antibiotikaförskrivningen på Gotland ökar kraftigt

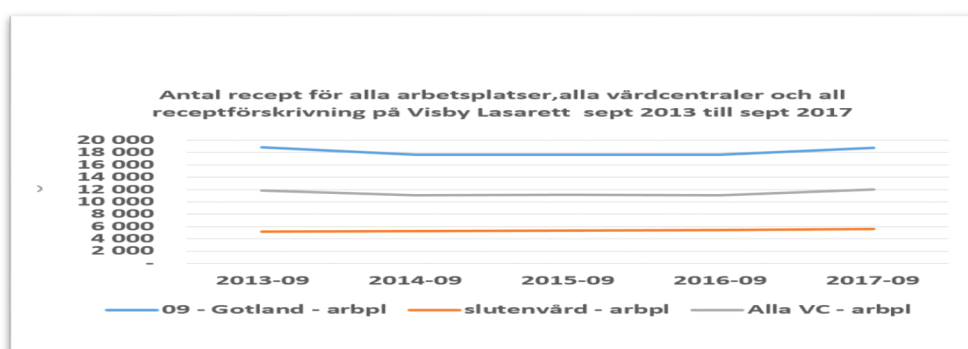
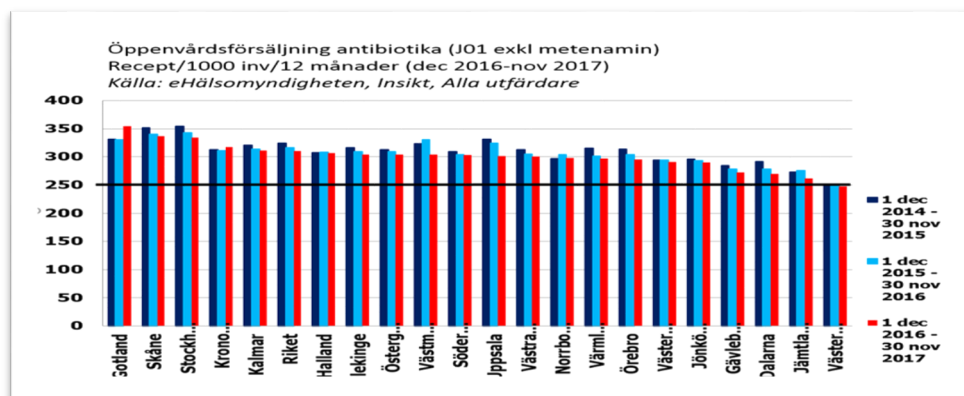
På Gotland har antibiotikaförskrivningen på recept ökat påtagligt det senaste året. Gotland ligger nu högst bland alla Sveriges landsting/regioner när det gäller antal antibiotikarecept per invånare. På Gotland har man köpt ut 354 antibiotikarecept per 1000 invånare den senaste 12-månadesperioden. Motsvarande siffra för Västerbotten är 248. Denna utveckling är djupt otillfredsställande och vi kan konstatera att det ges många onödiga antibiotikabehandlingar på Gotland. Gotlänningar kan inte vara så mycket sjukare i infektioner än folket i Västerbottens län!

Det är odiskutabelt att onödig antibiotikabehandling inte är bra. Det kostar pengar för både patient och vård. Patienten kan få biverkningar helt i onödan. Dessutom selekteras mer resistent bakterier fram och när antibiotika verkligen behövs kan det vara svårare att välja preparat.

Största delen av ökningen ligger i primärvården men förskrivningen från lasarettet har också ökat något. Tandläkarna följer sina vårdprogram och deras förskrivning har minskat för varje år.

Vad beror då ökningen på? Svårt att ge ett entydigt svar. Vi har få ordinarie läkare och en stor andel vikarierande läkare i primärvården – det kan vara en del av orsaken men är inte hela förklaringen. Även vårdcentraler som inte anlitar hyrläkare har hög förskrivning och en tydlig ökning senaste året. Man har också funderat på hur mycket nåtdoktorer bidrar. Utifrån den information vi nu har tycks nåtdoktorerna bara ha en marginell roll i detta. Vi hoppas att Primärvårdskvalité som nu sjuösatts skall kunna hjälpa oss i analysen av orsakerna.

På Gotland har man köpt ut 354 antibiotikarecept per 1000 invånare den senaste 12-månadesperioden. Motsvarande siffra för Västerbotten är 248. Denna utveckling är djupt otillfredsställande och vi kan konstatera att det ges många onödiga antibiotikabehandlingar på Gotland. Gotlänningar kan inte vara så mycket sjukare i infektioner än folket i Västerbottens län!

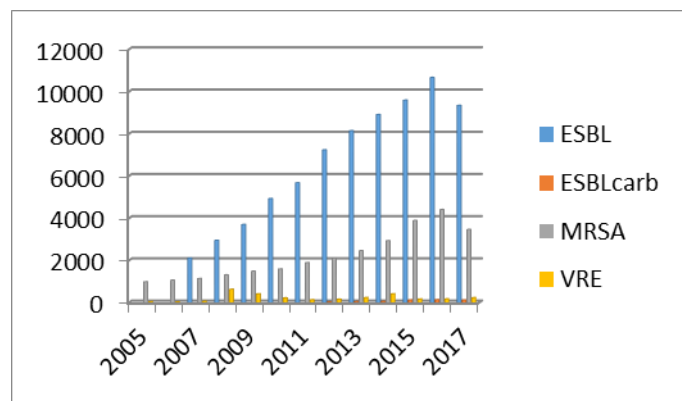
Från Strama har vi under hösten varit på turné i primärvården och fokuserat på den personliga förskrivningsprofilen. Vårens aktiviteter är under planering. Det är viktigt att vi alla, från beslutsfattare till vårdpersonal på golvet, samverkar för att få en förändring till stånd.

Antibiotikaresistenta bakterier

Läget på Gotland när det gäller anmälningspliktiga multiresistenta bakterier är fortfarande gott även om anmälda fall ökar något. Hittills har vi inte haft någon spridning av varken vancomycinresistenta enterokocker (VRE) eller tarmbakterier som bildar enzymet ESBLcarb. Enstaka fall har rapporterats tidigare men inget fall 2017. Dessa två är de typer av resistens som man är mest uppmärksam på eftersom de är svåra att behandla och har tendens att spridas i vården. Vi har inte heller noterat någon spridning i vården av de något mer vanliga stafylokockerna MRSA och tarmbakterier som bildar enzymet ESBL. På större sjukhus där man har mer avancerad vård som brännskadeavdelningar och neonatal intensivvård, vilket vi inte har på Gotland, finns större risk att man sprider dessa resistenta stammar.

För att försöka hejda utvecklingen och spridningen av antibiotikaresistens arbetar vi på olika sätt, dels genom att undvika onödig antibiotikabehandling, dels genom att tillämpa tydliga hygienrutiner i vården.

I Docpoint finns flera riktlinjer och rutiner som ger vägledning om hur vi tar hand om patienter som bär på resistenta bakterier: STY 04813, STY 04673, STY 05424, STY 10900.

Anmälda fall av resistenta bakterier i Sverige tom 2017

Omhändertagande av patienter som bär på resistenta bakterier.

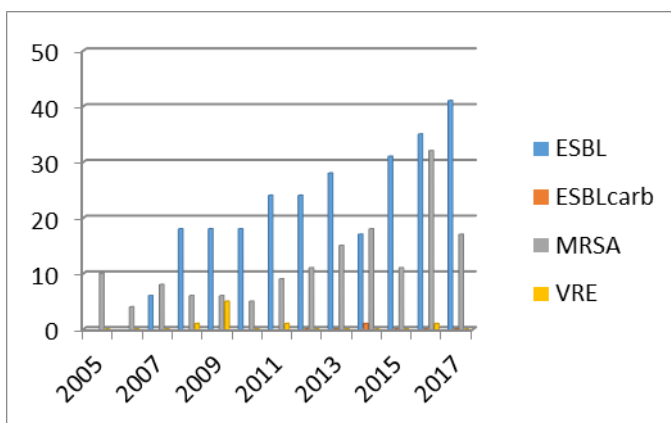
Riktlinjer och rutiner i Docpoint:

STY 04813

STY 04673

STY 05424

STY 10900

Anmälda fall av resistenta bakterier på Gotland tom nov 2017

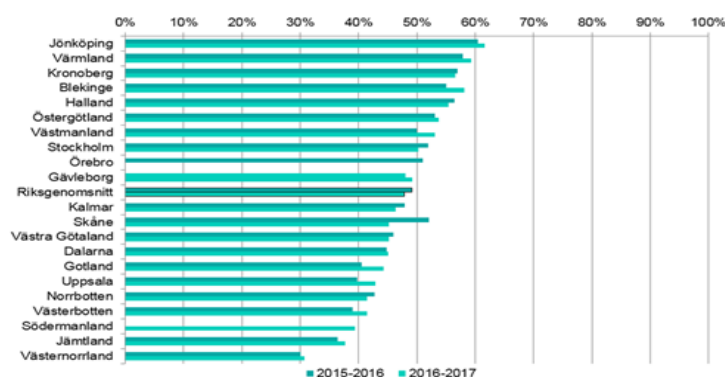
Influensan så här långt

Vaccinationerna mot influensa startade den 7 november. Vi vet inte hur stor tillströmningen varit – statistik kommer när vaccinationsperioden är slut i februari.

På Gotland har vi hittills fått in anmälan om två fall av influensa B. De hade sannolikt blivit smittade utomlands men insjuknade efter hemkomsten.

Vi behöver öka vaccineringen av riskgrupperna. Den europeiska målsättningen är att 75 % blir vaccinerade. På Gotland blev senaste säsongen 44,6 % av dem som fyllt 65 år vaccinerade.

Andel av personer som fyllt 65 år som är vaccinerade mot influensa

Det är viktigt att vi som vårdpersonal i det personliga mötet med patienterna som tillhör riskgrupp tar upp frågan om vaccination mot influensa.

Det är viktigt att vi som vårdpersonal i det personliga mötet med patienterna som tillhör riskgrupp tar upp frågan om vaccination mot influensa. Också viktigt att vi inte gör det krångligt för patienten att få sitt vaccin utan att vi erbjuder det på både mottagningar och vårdavdelningar när patienten är där oavsett anledning.

Följsamhetsmätningar - basal hygien och klädregler (BHK)

All personal inom HSF med patientkontakt har under 2017 gjort följsamhetsmätningar. Man har fyllt i en blankett "Formulär självskattning BHK" (Docpoint STY 04631). Blanketten har fyllts i vid ett tillfälle varannan månad (6ggr/år).

Det har även gjorts en Nationell följsamhetsmätning. Hygienombudet gör då en observationsmätning – tittar på personal vid patientarbete – hur man följer basala hygienrutiner och klädregler. Resultatet registreras och sänds till SKL.

Här kan man hitta resultatet från mätningen 2017

<https://skl.se/tjanster/omwebbplatsen/sok.23.htmlq=bhk&submitButton.x=0&submitButton.y=0>

<https://vardenisiffror.se/registry/patientsakerhet-sveriges-kommuner-och-landsting/indicator/15d2c6bd-5b92-4c0c-a1ea-9191482d6048/counties/?descriptionSource=Patients%3%a4kerhet%2c+Sveriges+Kommuner+och+Landsting>

Vi fortsätter med följsamhetsmätningarna under 2018, både självskattning och den nationella mätningen.

Vårdhygien

Ansvar för smittspårning och kostnadsfrihet – vad säger smittskyddslagen?

Av de anmälningspliktiga infektionerna klassas några få som samhällsfarliga, fler klassas som allmänfarliga och ännu fler är smittspårningspliktiga. Man finner en lista på <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittydd-beredskap/overvakning-och-rapportering/anmalningspliktiga-sjukdomar/>

Enligt smittskyddslagen (2004:168) har den **behandlande läkaren** ansvar för att smittspårning blir gjord. Vem är då den behandlande läkaren? Jo den läkare som misstänkt sjukdomen och som ordinerat provet för att verifiera diagnosen. När det gäller de sexuellt överförbara sjukdomarna handläggs ibland diagnostik, behandling och smittspårning även av barnmorskor och sjuksköterskor som har särskild kompetens. Riktlinje för hur man gör smittspårning på Gotland angående STI finns på <http://www.gotland.se/54974>

På Gotland finns ett beslut från 2012 om att laboratoriekostnaden för prov som gäller de anmälningspliktiga infektionerna belastar smittskyddsenheten. Vård och behandling av de allmänfarliga infektionerna skall vara **kostnadsfri för patienten** enligt smittskyddslagen. Det innebär att patienten inte skall betala patientavgift om anledningen till besöket är en allmänfarlig infektion. Likaså är eventuell antibiotikabehandling kostnadsfri – ordinatören skriver "Fritt enligt smittskyddslagen" på receptet. Några exempel på allmänfarliga infektioner som behöver behandlas är Klamydia, Shigella och Giardia.

Bra information om dessa infektioner för både vårdpersonal och patienter finns i smittskyddsläkarnas smittskyddsblad som man finner på <http://www.gotland.se/71848>

Smittskydd/hygiensköterska

Smittskydd/hygiensköterska Camilla Artinger är tjänstledig tom slutet av maj 2018. Ett vikariat kommer att annonseras ut i dagarna och sista ansökningsdatum blir i mitten av januari 2018.

Under våren fortsätter Solgerd Gotvik som stöd på 10 timmar/vecka (tisdag och torsdag). Vi hoppas att få en vikarierande smittskydd/hygiensköterska på heltid under tidig vår.

Docpoint

Alla dokument i Docpoint som rör vårdhygien är uppdaterade under hösten. Vi jobbar också med att uppdatera hemsidan Smittskydd/Vårdhygien Gotland.
<http://www.gotland.se/29806>

Smittskydd/Vårdhygien Gotland
Region Gotland
621 84 Visby
smittskydd@gotland.se

Sven Montelius
Smittskyddsläkare/Hygienläkare
Tfn: 0498-26 82 49
sven.montelius@gotland.se

Solgerd Gotvik
Vikarierande Smittskydd/Hygienköterska
Tfn: 0498/26 80 47 (tisd och torsd)
solgerd.gotvik@gotland.se

Camilla Artinger
Smittskydd/Hygienköterska
Tjänstledig tom 25 maj 2018

Susanna Gustafsson
Smittskyddsadministratör
Tfn. 0498-26 86 75
susanne.gustafsson@gotland.

*En riktigt God Jul och ett Gott Nytt År
önskar
Smittskydd/vårdhygien Gotland*

